

Gelukkig is de lockdown opgeheven en kunnen we, wel met versoepelde coronamaatregelen, weer een beetje de draad oppakken. Ook de Oudheidkamer is op woensdag en zaterdag, met mondkapje op en met 1,5 meter afstand houden, weer open. In deze Nieuwsbrief leest u meer over de opening van een nieuwe tentoonstelling, de jaarlijkse foto-film presentatie en een paar bijzondere lezingen om in uw agenda te zetten. Twijfelt u over de toegankelijkheid van een activiteit, dan kunt u voor actuele informatie onze website raadplegen, historischekringbaerne.nl.

Opening expositie 'Mijn naam is ... Bijzondere Baarnse vrouwen'

Zaterdag 5 februari a.s. om 11 uur opent Hellen Röell de nieuwe expositie van de Historische Kring Baerne, getiteld: 'Mijn naam is ... Bijzondere Baarnse vrouwen'. In verband met corona kunnen maximaal 30 leden van de HKB de opening bijwonen onder de volgende voorwaarden:

- aanmelding vooraf via E secretaris@HistorischeKringBaerne.nl onder vermelding van uw naam en telefoonnummer en aantal personen;
- bij binnenkomst moet de corona QR-code met legitimatie worden getoond;
- de anderhalve meter regel dient in acht te worden genomen en het dragen van een mondkapje is verplicht.

Na ruim 1,5 jaar hebben we gelukkig de mogelijkheid om een nieuwe tentoonstelling neer te zetten in de Oudheidkamer. Deze nieuwe tentoonstelling heeft een naam gekregen die direct verklapt waar het over gaat: Mijn naam is... Met als ondertitel Bijzondere Baarnse Vrouwen.

Het is een tentoonstelling over vrouwen die in Baarn geboren zijn, of gewoond of gewerkt hebben. Vrouwen die naam gemaakt hebben in onze samenleving door bijzondere verdiensten. Soms zijn dat ontdekkingen, soms inspanningen voor de samenleving, soms kunst of boeken. Om ze te noemen: Johanna Westerdijk, Aletta Jacobs, Hella Haasse, Estella den Boer, diverse vorstinnen, Gertrude Buringh Boekhoudt, Augusta de Wit, Henriette de Beaufort, Wil Petroff-van Gulp. In deze tentoonstelling wordt in het kort informatie gegeven over hun leven en hun band met Baarn. Johanna Westerdijk is het centrale punt in deze presentatie en krijgt dan ook de meeste aandacht.

Mijn naam is ... *Bijzondere Baarnse Vrouwen*

Een tentoonstelling over Baarnse vrouwen die naam gemaakt hebben door bijzondere verdiensten.

O.a. Johanna Westerdijk, Aletta Jacobs, Hella Haasse, Estella den Boer, Gertrude Buringh Boekhoudt, Augusta de Wit, Henriette de Beaufort, Mevrouw Wil Petroff - Van Gulp en natuurlijk enkele vorstinnen.

U bent welkom op woensdag van 14.00 uur tot 16.00 uur en op zaterdag van 11.00 uur tot 13.00 uur in de Oudheidkamer onder de bibliotheek. De tentoonstelling is gratis te bezoeken.
www.historischekringbaerne.nl

De tentoonstelling is te bezoeken op woensdag van 14.00 tot 16.00 u en op zaterdag van 11.00 tot 13.00 u in de Oudheidkamer onder de bibliotheek.

Onze oudste vrijwilliger is 93 jaar geworden

Theo v.d. Bosch is één van de vrijwilligers in de Oudheidkamer. Hij kwam ruim 20 jaar geleden informatie zoeken omdat hij geïnteresseerd is in oude landkaarten. En hij is meteen als vrijwilliger gebleven. Theo is actief geweest bij de kunstcollectie, bij de aankoopcommissie en op dit moment werkt hij 3 x per week in het archief. Hij is, zoals hij zelf zegt 'knipper', uit kranten haalt hij artikelen die voor de toekomst bewaard moeten blijven. Een paar weken geleden is Theo 93 jaar geworden en daarmee is hij onze oudste vrijwilliger!

Foto-Filmpresentatie 'BAARN TOEN EN NU'

Na een jaar te hebben moeten overslaan, wil de Historische Kring Baerne graag de draad weer oppakken. In februari staan de jaarlijkse foto-/filmpresentaties weer gepland, die zoals bekend, aandacht vragen voor het leven in Baarn, toen en nu. Dit jaar hebben we getracht het accent te leggen op de (voormalige) industriële activiteiten in Baarn.

De presentatie toont mooie oude beelden van gebouwen die de tand des tijds hebben doorstaan en nog steeds staan te pronken. Maar ook beelden van panden die inmiddels zijn verdwenen en wat er voor in de plaats is gekomen.

De foto-/film presentatie wordt gegeven door Willy van Dijk en Lisette Kuizinga. Hans van Dijk heeft de recente foto's gemaakt.

De voorstellingen vinden plaats in de Herberg van Paulus, Stationsweg 16 in Baarn, op :

Dinsdagmiddag 22 februari a.s. aanvang 14.00 u.)

Woensdagavond 23 februari a.s. aanvang 20.00 u.

Door het naast elkaar projecteren van de oude en tegenwoordige situatie is de presentatie niet alleen uit nostalgische overwegingen aantrekkelijk voor geboren Baarnaars, maar krijgen ook nieuwkomers een goede indruk hoe Baarn er - vaak tot voor kort - uitzag.

In verband met corona kunnen maximaal 40 bezoekers de presentatie bijwonen onder de volgende voorwaarden:

- U wordt verzocht uzelf vooraf aan te melden via [E secretaris@historischekringbaerne.nl](mailto:E_secretaris@historischekringbaerne.nl) onder vermelding van uw naam, telefoonnummer, datum presentatie en het aantal personen;
- bij binnenkomst moet de corona QR-code met legitimatie worden getoond;

- de anderhalve meter regel dient in acht te worden genomen.
- het gebruik van mondkapjes is verplicht. Het mondkapje mag af op de zitplaats, indien 1,5 meter afstand gehouden wordt.

Leden hebben gratis toegang met 2 personen. Niet-leden betalen € 4,00 per persoon.

Omdat de belangstelling altijd groot is en het aantal bezoekers nu beperkt: zorg dat u er snel bij bent.

Nieuwe werkgroep voor genealogie

Sinds september 2018 is een kleine groep HKB-leden bezig met het samenstellen van informatie ten behoeve van een werkgroep Genealogie. Tijdens de maandelijkse werkavonden wordt onderzocht welke gegevens van belang zijn voor genealogisch onderzoek en in de archieven van de HKB zijn te vinden.

Ten behoeve van de onderzoekers zijn de registers van de 20e en 40e penning van 1717- 1806 aangekocht. Deze registers zijn als voorloper te beschouwen van het kadaster. Een belangrijk en vrij compleet overzicht van de verkopen van onroerende goederen en omvat ca. 7000 beschrijvingen waarbij ook de namen van de kopers en verkopers zijn beschreven.

Door schenking is de werkgroep in het bezit gekomen van een aantal ringbandmappen met genealogische beschrijvingen van, vooral katholieke, boerenfamilies. Onder deze schenking vallen ook bijna 500 bidprentjes, waaronder veel uit de 19e eeuw. Deze bidprentjes zijn, evenals tientallen overlijdenskaarten en -advertenties uit de regio-

nale media, inmiddels gedigitaliseerd en zullen op termijn op de bezoekerscomputers in de Oudheidkamer doorzoekbaar zijn. Voor aanvulling van haar bestanden houdt de werkgroep zich van harte aanbevolen voor alle soorten DTB-kaarten (doop- of geboorte-, trouw- en overlijdenskaarten). Deze kunnen worden afgegeven in de Oudheidkamer of worden na afspraak bij u opgehaald.

Reacties aan Jan van der Laan, M 06 3760-1106 of via [E archeologie@historischekringbaerne.nl](mailto:archeologie@historischekringbaerne.nl) of het secretariaat van de HKB, via [E secretaris@historischekringbaerne.nl](mailto:secretaris@historischekringbaerne.nl)

De werkgroep zal op de Algemene Ledenvergadering van 29 maart 2022 officieel worden geïnstalleerd.

Lezingen

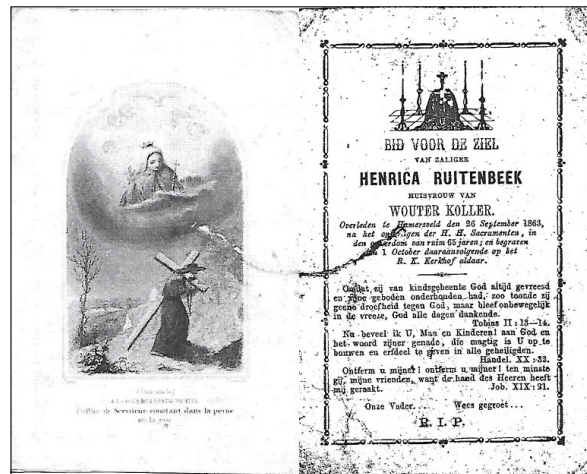
Hieronder treft u informatie aan over de lezingen die gehouden worden op 6 [april](#) en 25 mei a.s. Deze lezingen worden gegeven in de Herberg van Paulus en beginnen om 20.00 u . De zaal is open vanaf 19.30 u. Leden hebben gratis toegang voor zichzelf en een gast. De entree voor niet-leden bedraagt € 4.00.

6 april 2022 – ‘De plundertochten van Maarten van Rossum door Holland en het Sticht’ door Sander Wassing

“Blaken en branden is het sieraad van de oorlog”

De beruchtste veldheer van de zestiende eeuw was Maarten van Rossum (ca. 1490-1555): “Blaken en branden is het sieraad van de oorlog”. Zijn lijfspreuk werd door hem en zijn soldaten omgezet in meedogenloze daden. Kerkklokken, zendboden en rookkolommen aan de horizon waarschuwden mensen dat de ‘gelderaers’ in aantocht waren. Van Rossum stond in de zestiende eeuw bekend als de ‘Gelderse Atilla’ en de ‘gesel van de boeren.’ Ook de inwoners van de agrarische nederzetting ‘Baern’ bleven niet gevrijwaard van deze dreiging. Uit enkele archiefbronnen valt af te leiden dat de Baarnaars in 1527 gebrandschat zijn door Gelderse soldatenbenden.

Landsheer Karel V (1500-1558) koesterde de ambitie om alle Nederlandse provincies aan zijn gezag te onderwerpen. Dat betekende dat hij ook het hertogdom Gelre bij zijn gebieden

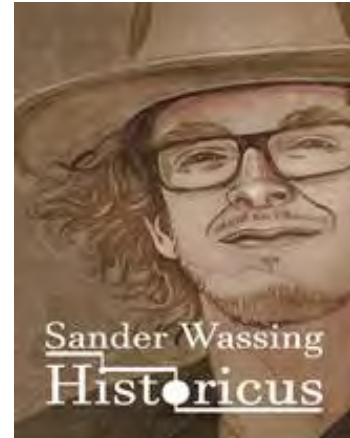

wilde voegen; een ambitie waar de Gelderse hertogen zich uiteraard fel tegen verzetten. De gewone man kreeg de rekening gepresenteerd van het conflict dat tot 1543 steeds hoger opliep. Decennia lang hield Maarten van Rossum in dienst van de Gelderse hertogen door terreur en guerrillaoorlogvoering de Nederlanden in zijn greep. Die dreigingen kwamen in het jaar 1527 dichtbij voor de inwoners van Utrecht. Het slot van de bisschop van Utrecht, Huis Ter Eem bij Eembrugge, werd toen door Van Rossum ingenomen. Dit betekende dat soldaten de regio onveilig maakten.

Wie was Maarten van Rossum en wat dreef hem? Welke krijgsbuit streek hij op en welke tactieken werden gebruikt? Waren zijn plundertochten succesvol? Deze en andere vragen worden tijdens de lezing aan de orde gesteld.

Sander Wassing studeerde geschiedenis aan de Universiteit Leiden en specialiseerde zich in de geschiedenis van de Nederlanden gedurende de zestiende en zeventiende eeuw.

Sinds zijn studie is hij werkzaam/als freelance historicus. Hij organiseert lezingen, schrijft artikelen, verzorgt gastlessen op scholen, is werkzaam als stadsgids in Leiden en verricht archiefonderzoek. In zijn lezingen spitst hij het onderwerp waarover hij vertelt toe op de lokale en regionale geschiedenis. Sander is als conservator verbonden aan de Stichting Historisch Museum Hazerswoude en sinds de zomer van 2018 werkzaam bij DOCFactory, een bedrijf dat gespecialiseerd is in informatie- en archiefmanagement.

25 mei 2022 – ‘Sprinkgermanen en stinkstankmannetjes’, een lezing over anti-Duitse uitgaven tijdens WO II door Frits Booy

Tijdens de Tweede Wereldoorlog wilden een aantal schrijvers en illustratoren, ook in onze regio, voor hun landgenoten de dagelijkse oorlogsellende wat draaglijker maken. Ze deden dat met boekjes waarin de Duitse bezetters belachelijk werden gemaakt of scherp werden veroordeeld. Zo werden bestaande kinderliedjes gebruikt voor anti-Duitse teksten en werden Duitsers, Engelsen, Russen en Amerikanen als dieren voorgesteld. Dat leverde smakelijke teksten en grappige afbeeldingen op. Wel gevaarlijk natuurlijk en daarom verschenen deze boekjes anoniem en clandestien of niet anoniem maar dan wel met verborgen kritiek.

